

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 04 0 K 008731 20 Kžk
Sarajevo, 15.03.2021. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Slavka Marića kao predsjednika vijeća, Emira Neradina i Dragana Čorlije kao članova vijeća, uz učešće Živane Roić kao zapisničarke, u krivičnom predmetu protiv optuženog I. K., zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 30. stav 2. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, postupajući po optužnici Kantonalnog tužiteljstva iz Zenice broj T04 0 KTRZ 0008936 12 od 28.11.2016. godine, izmijenjenoj dana 07.03.2018. i 01.10.2019. godine, nakon javnog pretresa održanog dana 09.03.2021. godine, u prisustvu federalne tužiteljice Jasne Pećanac, optuženog I. K. i njegove braniteljice advokata J. R. iz S., a u odsutnosti braniteljice optuženog S. H.-Ć., donio je i dana 15.03.2021. godine i javno objavio:

P R E S U D U

Optuženi:

I. K., sin N. i majke N., rođene Č., rođen ... u K., sa prebivalištem u O. ..., boravi u A... K., pismen, sa završenom VSS-Fakultet političkih nauka, po zanimanju profesor odbrane i zaštite, oženjen, otac dvoje djece, dobrog imovnog stanja, vojsku služio 1981.g. u V., u činu kapetana, vodi se u vojnoj evidenciji Odjelu odbrane O., po narodnosti ..., državljanin BiH, JMBG ..., do sada neosuđivan, ne vodi se drugi krivični postupak,

na osnovu člana 299. tačka a) Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine,-

OSLOBAĐA SE OD OPTUŽBE

da je:

Za vrijeme rata u BiH i oružanog sukoba između Armije BiH i Vojske RS, kao načelnik Stanice javne bezbjednosti O. i po funkciji nadređena osoba svim pripadnicima Stanice

javne bezbjednosti O., u toku mjeseca augusta 1992. godine u O. postupio protivno odredbi člana 3. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih lica za vrijeme rata od 12.08.1949. godine, tako što je, nakon saznanja o nečovječnom postupanju prema civilnom licu srpske nacionalnosti Ž. M. koji je dana 16.08.1992. godine od strane njemu podređenog policajca G. M. obavješten da se mora javiti u Stanicu javne bezbjednosti O., što je Ž. M. i učinio, da bi potom, bez pravnog osnova, od strane dežurnog policajca I. H. bio zaključan u prostoriju za zadržavanje Stanice javne bezbjednosti O., odakle je u večernjim satima od strane neutvrđenih, njemu podređenih policajaca Stanice javne bezbjednosti O. odveden na nepoznatu lokaciju, od kada mu se gubi svaki trag, propustio da u skladu sa svojim zakonskim obavezama i ovlaštenjima pokrene postupak otkrivanja, pronalaženja i nadležnim tužilaštvima prijavljivanje odgovornih osoba za prisilni nestanak Ž. M.,

čime bi učinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 30. stav 2. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

Na osnovu člana 212. stav 4. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine oštećena Ž. N. se sa imovinskopравnim zahtjevom upućuje na parnični postupak.

Na osnovu člana 203. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, troškovi krivičnog postupka, kao i nagrada i nužni izdaci branitelja, padaju na teret budžetskih sredstava i to tako da troškovi nastali pred prvostepenim sudom i u postupku odlučivanja po žalbama protiv prvostepenih presuda padaju na teret budžetskih sredstava Kantonalnog suda u Zenici, dok troškovi krivičnog postupka nastali na pretresu pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine padaju na teret tog suda.

O b r a z l o ž e n j e

Optužnicom Kantonalnog tužiteljstva iz Zenice broj T04 0 KTRZ 0008936 12 od 28.11.2016. godine, koja je izmijenjena na glavnom pretresu dana 08.03.2018. godine i dana 01.10.2019. godine, optuženom I. K. stavljeno je na teret počinjenje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 30. stav 2. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, koji je zakonom preuzet kao republički zakon (KZ SFRJ).

Presudom Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 008731 17 K od 24.04.2018. godine optuženi I. K. je oglašen krivim zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 30. stav 2. preuzetog KZ SFRJ i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine. Istom presudom je, na osnovu člana 212. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH) oštećena N. Ž. upućena da imovinskopравni zahtjev ostvaruje u parničnom postupku.

Rješenjem Vrhovnog suda Federacije BiH broj 04 0 K 008731 18 Kž od 23.04.2019. godine žalba braniteljica optuženog je djelimično uvažena, pa je presuda Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 008731 17 K od 24.04.2018. godine ukinuta i predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Nakon ponovnog suđenja, Kantonalni sud u Zenici, svojom presudom broj 04 0 K 008731 19 K 2 od 20.11.2019. godine optuženog I. K., na osnovu člana 299. tačka a) ZKP FBiH, oslobodio je od optužbe da je počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 30. stav 2. KZ SFRJ. Istom presudom je, na osnovu člana 212. stav 3. ZKP FBiH, oštećena N. Ž. upućena da imovinskopравни zahtjev ostvaruje u parničnom postupku.

Rješenjem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 04 0 K 008731 20 Kž 2 od 09.07.2020. godine djelimično je uvažena žalba kantonalnog tužitelja iz Zenice (kantonalni tužitelj), pa je presuda Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 008731 19 K 2 od 20.11.2019. godine ukinuta i određeno održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine.

Na početku pretresa održanog dana 09.02.2021. godine prisutna federalna tužiteljica je pročitala optužnicu Kantonalnog tužiteljstva iz Zenice broj T04 0 KTRZ 0008936 12 od 28.11.2016. godine, koja je izmijenjena na glavnim pretresima dana 08.03.2018. godine i dana 01.10.2019. godine, kojom je optuženom I. K. stavljeno na teret krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 30. stav 2. KZ SFRJ.

Na pretresu održanom pred ovim sudom, u skladu sa članom 332. stav 2. ZKP FBiH, prihvaćeni su dokazi izvedeni tokom prvostepenog postupka, pa su tako, kao dokazi optužbe pročitani: iskaz svjedoka Ž. N. sa zapisnika o glavnom pretresu Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 008731 17 K od 03.04.2017. godine, iskaz svjedoka G. M. sa zapisnika o glavnom pretresu Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 008731 17 K od 17.04.2017. godine, iskazi svjedoka M. S. i D. Z. sa zapisnika o glavnom pretresu Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 008731 17 K od 08.05.2017. godine, iskaz svjedoka I. H. sa zapisnika o glavnom pretresu Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 008731 17 K od 10.07.2017. godine, iskazi svjedoka H. M., H. S. i M. V. sa zapisnika o glavnom pretresu Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 008731 17 K od 04.09.2017. godine, iskaz svjedoka H. R. sa zapisnika o glavnom pretresu Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 008731 17 K od 25.09.2017. godine, iskaz svjedoka S. Š. sa zapisnika o glavnom pretresu Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 008731 17 K od 16.10.2017. godine, iskaz svjedoka D. Z. sa zapisnika o glavnom pretresu Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 008731 17 K od 16.11.2017. godine, Zapisnik Državne agencije za istrage i zaštitu o saslušanju svjedoka Ž. N. broj 17-13/3-1-52/06 od 28.04.2006. godine, Zapisnik MUP ZDK, Uprava policije, o saslušanju svjedoka Ž. N. broj 008-04/3-5-106/14 od 20.10.2014. godine, Zapisnik MUP Republike Srpske, Policijska stanica V. o prikupljanju izjave od lica Ž. N. broj 12-1-9/02-230.33/06 od 13.12.2006. godine, Zapisnik Kantonalnog tužiteljstva Zeničko-dobojskog Kantona broj T04 0 KTRZ 0008936 12 od 22.01.2013. godine o saslušanju svjedoka G. M.,

Zapisnik Državne agencija za istrage i zaštitu o saslušanju svjedoka M. S. broj 17-14/4-1-99/07 od 14.06.2007. godine, Zapisnik Tužilaštvu BiH o saslušanju svjedoka D. Z. broj KT RZ 102/06 od 10.11.2009. godine, Zapisnik Kantonalnog tužiteljstva Zeničko-dobojskog Kantona o saslušanju svjedoka I. H. broj T04 0 KTRZ 0008936 12 od 22.01.2013. godine, Zapisnik Tužilaštva Bosne i Hercegovine o saslušanju svjedoka I. H. broj KT-RZ-102/06 od 16.10.2008. godine, Zapisnik Državne agencija za istrage i zaštitu o saslušanju svjedoka I. H. broj: 17-13/3-1-87/06 od 29.08.2016. godine, Zapisnik MUP ZDK Uprava policije, o saslušanju svjedoka I. H. broj 08-04/3-5-101/14 od 08.10.2014. godine, Zapisnik o saslušanju svjedoka H. M., MUP ZDK Uprava policije Z., broj 08-04/3-5-103/14 od 08.10.2014. godine, Zapisnik MUP ZDK Uprava policije Z. o saslušanju svjedoka H. S. od 17.09.2013. godine, Zapisnik o saslušanju svjedoka H. R., MUP ZDK, Uprava policije Z. od 08.10.2013. godine, Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog u Tužilaštvu ZDK od 15.08.2014. godine, Izvod iz matične knjige umrlih, broj 03-13-4383/06 od 13.10.2006. godine izdat od strane Matičnog ureda u O. na ime Ž. M., Akt Ministarstva unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona-Sektor kriminalističke policije, broj 08-05/3-2-04.2-3-3614/16 od 09.09.2016. godine, Akt Ministarstva unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona-Uprava policije, broj 08-03/3-5-04-2-3839-3/12 od 27.08.2012. godine, Akt Ministarstva unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona-Uprava policije, broj 08-04/6-5-04-2-2605-7/16 od 08.08.2016. godine, Akt Ministarstva unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona-Uprava policije, broj 08-04/6-5-04-2-4316-3/16 od 20.09.2016. godine, Informacija Ministarstva unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona, Sektor kriminalističke policije T. broj: 08-05-04.2-3-3583/13 od 16.10.2013. godine, Informacija Ministarstva unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona, Sektor kriminalističke policije T. broj: 08-05/3-2-04.2-3-2584/14 od 16.09.2014. godine, Obavijest o izvršenim provjerama Ministarstva unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona - Uprava policije, broj 08-03/3-1-04-2-150-1/06 od 24.04.2006. godine, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji republičkog sekretarijata za unutrašnje poslove, broj 11-22 od 29.01.1990. godine, Uredba sa zakonskom snagom o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjim poslovima ("Sl. list RBiH" broj: 14 od 18.08.1992. godine), Odluka Predsjedništva R BiH o proglašenju ratnog stanja od 20.06.1992. godine ("Službeni list R BiH", broj: 7/92), Odluka o formiranju vojske Srpske republike Bosne i Hercegovine od 12 do 17.05.1992. godine ("Službeni glasnik srpskog naroda u BiH" broj 6 i Izvod iz kaznene evidencije na ime K. I. od 20.10.2016. godine.

Kao dokazi odbrane pročitani su: iskaz svjedoka H. B. sa zapisnika o glavnom pretresu Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 008731 17 K od 15.01.2018. godine, iskazi svjedoka H. F. i K. H. sa zapisnika o glavnom pretresu Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 008731 17 K od 12.02.2018. godine, iskaz Optuženog K. I. u svojstvu svjedoka sa zapisnika o glavnom pretresu Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 008731 17 K od 08.03.2018. i od 28.03.2018. godine, Uredba sa zakonskom snagom o odbrani, Službeni list RBiH br. 4/92 od 20.05.1992. godine, Skupština opštine O. - Odluka o imenovanju Predsjedništva SO O. za vrijeme ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti broj 01/2-07-38/92 od 23.05.1992. godine, Predsjedništvo SO O. - Naredba broj 01/2-07-57/92 od 28.05.1992. godine, Predsjedništvo SO O. - Odluka broj 01/2-07-68/92 od 08.06.1992. godine i broj 02/2-07-65/92 od 03.06.1992. godine, Predsjedništvo SO O. - Mjere za

unapređenje odbrambenih priprema na opštini O. broj 01/2-07-74/92 od 08.06.1992. godine, SJB O. - Akt broj 17-19/01 od 16.06.1992. godine, Predsjedništvo SO O. - Naredba broj 01/2-07-83/92 od 16.06.1992. godine, Predsjedništvo SO O. - Akt broj 01/2-07-92/92 od 18.06.1992. godine, Predsjedništvo SO O. - Molba za pomoć broj 01/2-07-101/92 od 21.06.1992. godine, Predsjedništvo RBiH, Odluka broj 1204/92 o pretpočinjavanju rezervnog sastava Ministarstva unutrašnjih poslova jedinicama Armije Republike Bosne i Hercegovine od 27.06.1992. godine objavljena u Službenom listu R BiH 08/92, Glavni štab Oružanih snaga RBiH - Naređenje o pretpočinjavanju broj 02/349-246 od 29.06.1992. godine, Predsjedništvo SO O. - Odluka o pečačenju stanova u društvenoj svojini, broj 01/2-07-121/92 od 01.07.1992. godine, Predsjedništvo SO O. - Odluka o uvođenju policijskog sata broj 01/2-07-149/92, 23.07.1992. godine, Predsjedništvo SO O. - Upozorenje u vezi sa nedopuštenim pucanjem iz vatrenog oružja broj 01/1-07-150/92 od 27.07.1992. godine, SJB O. - prijedlozi u vezi sa funkcionisanjem službe javne bezbjednosti broj 17-19/01 od 29.07.1992. godine, DP PTT Saobraćaja T. - Informacija o stanju telefonskih centrala DP PTT T. na slobodnoj teritoriji broj 02-13/82 od 29.07.1992. godine, Predsjedništvo SO O. - Odluka o razrješenju funkcije Predsjedavajućeg Predsjedništva opštine O. broj 01/1-07-158/92 od 02.08.1992. godine, Predsjedništvo SO O. - Odluka o imenovanju predsjedavajućeg predsjedništva opštine O. broj 01/1-07-157/92 od 02.08.1992. godine, Predsjedništvo SO O. Izvodi iz Zapisnika sa sjednica od 09.08.1992. godine, 12.08.1992. godine i od 13.08.1992. godine, Predsjedništvo SO O. - Odluka o utvrđivanju statusa, načinu evidencije i izdavanju isprava za izbjeglice broj 01/1-07-189/92 od 13.08.1992. godine, Video-snimak - M. 16.08.1992. godine, Prijedlozi člana Predsjedništva SO O. od 20.08.1992. godine, Predsjedništvo SO O. - Izvod iz Zapisnika sa sjednice od 09.09.1992. godine, Predsjedništvo SO O. - Izvod iz Zapisnika od 16.09.1992. godine, CSB T. - Dostavnica broj 18-1/09-10-18/92, Okružni Sekretarijat za unutrašnje poslove T. broj 18-1/09-10-18/92, Zahtjev za pokretanje postupka za utvrđivanje disciplinske odgovornosti od 05.10.1992. godine, Predsjedništvo SO O. - Zaključak broj 01/1-07-307/92 od 08.10.1992. godine, CSB T. - Akt broj 18 1/01-95 od 21.10.1992. godine, SJB O. - Dostava Izvještaja broj 17-19/01- (nečitko) od 16.11.1992. godine, SJB O. - Dostava Izvještaja broj 17-19/01-230-361/92 od 30.11.1992. godine, Predsjedništvo SO O. - Odluka o razrješenju načelnika Službe javne bezbjednosti SO-e O. - broj 01/1-07410/92 od 01.12.1992. godine, SJB O. - Dostava Izvještaja broj 17-19/01-230 od 21.12.1992. godine, SJB O. - Dostava informacije broj 17-19/01-230-370/92 od 22.12.1992. godine, Predsjedništvo SO O. - Zaključak broj 01/1-07-415 iz 1992. godine od 26.12.1992. godine, Izvještaj o dosadašnjem radu i djelovanju Civilne zaštite na teritoriji opštine O. za period 03.08.1992. do 31.12.1992. godine, SJB O., Dostava podataka predsjedništvu SO O. za lica srpske nacionalnosti koja su ostala u mjestu O. po izbijanju ratnih dejstava broj 1719/01-230-12/93 od 23.01.1993. godine, Predsjedništvo SO O. - Odluka o formiranju Opštinskog centra za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, broj 01/1-07-95/93 od 02.05.1993. godine, Predsjedništvo SO O. - Zaključak, broj 01/1-07-117/93 od 19.06.1993. godine, Predsjedništvo SO O. - Zaključak broj 01/1-07-138/93 od 13.07.1993. godine, Predsjedništvo SO Olovo - Odluka o imenovanju Komisije Centra za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, broj 01/1-07-135/93 od 13.07.1993. godine, Predsjedništvo SO O. - Prijedlog za osnivanje osnovnog suda u O., broj 01/1-07-153/93 od 10.08.1993. godine, SJB O. - Knjiga primljenih depeša od 27.06.1991. do 1992. godine,

Dokumentacija Drinskog korpusa VRS u vezi sa razmjenom zarobljenih lica 1993. godine - dokument iz MKSJ, MUP Tuzlanskog kantona, Sektor kriminalističke policije T. - Obavijest broj 08-05/3-2-04.2-33761/14 od 26.11.2014. godine, Advokati J. R. i S. H. Č. - Zahtjev za uvid u spis i fotokopiranje dokumentacije od 10.01.2016. godine, MUP TK, T. - Obavijest broj 08-01-34.2-1-28/17 od 24.01.2017. godine, Advokati J. R. i S. H. Č. - Ponovljeni zahtjev za uvid u spis i kopiranje dokumentacije od 08.02.2017. godine, MUP TK T. - Obavijest broj 08-01-34.2-1-28/17 od 13.02.2017. godine, Radna bilježnica K. I. korica crvene boje na kojoj se nalazi naslov „RADNA BELEŽNICA" koja sadrži 1-200 strana ispisanih do 113. strane, Predsjedništvo Skupštine opštine O. broj 01/2-07-141/92 - Poziv za K. I. od 15.07.1992. godine, Štab TO O. - Službena zabilješka broj 01/92 od 15.06.1992. godine, sačinjena od strane H. R., MUP i Štab TO O. - Službena zabilješka broj 05/92 od 19.06.1992. godine sačinjena od strane komandira H. R., Štab TO O. - Službena zabilješka broj 06/92 od 23.06.1992. godine sačinjena od strane komandira policije TO H. R., Vojna policija TO O. - Službena zabilješka broj 12/92 od 03.07.1992. godine, sačinjena od strane komandira VP H. R., Izvod sa oficijelne stranice Agencije za statistiku BiH od 01.03.2018. godine sa kalendarom iz 1992. godine, Predsjedništvo SO O. - Izvod iz zapisnika sa sjednice od 13.08.1992. godine, Akt Tužilaštva BiH broj: T20 0 KTRZ 0000408 06 od 14.02.2011. godine i Izvještaj Policijske stanice O. od 16.11.1992. godine broj: 17-19/-01 – nečitko.

Braniteljice optuženog su na pretresu pred ovim sudom održanim dana 09.02.2021. godine, nakon čitanja optužnice od strane federalne tužiteljice iznijele prigovor dopuštenosti izmjene optužnice koja je izvršena od strane kantonalnog tužitelja na pretresu u ponovljenom postupku pred prvostepenim sudom dana 01.10.2019. godine (koje je prihvatila i federalna tužiteljica), smatrajući da je takva izmjena protivna odredbi člana 322. ZKP FBiH, jer je uslijedila nakon ukidanja prvostepene presude djelimičnim uvažavanjem žalbe odbrane, dok kantonalni tužitelj nije izjavio žalbu protiv iste, a radi se o izmjeni na teže za optuženog (dodavanjem navoda o kršenju blanketnih propisa koji ranije nisu bili navedeni u optužnici). Iz tih razloga su braniteljice predložile da ovaj sud odbije odlučivati po optužnici izmijenjenoj na glavnom pretresu dana 01.10.2019. godine.

Navedeni prijedlog braniteljica optuženog je ovaj sud odbio svojim rješenjem donesenim na zapisnik o pretresu dana 09.02.2021. godine, uz obrazloženje da je pravo postupajućeg tužitelja da u krivičnom postupku disponira optužnim aktom u skladu sa vlastitom ocjenom postojeće dokazne građe, a da je svakako obaveza suda da vodi računa o primjeni odredbe člana 322. ZKP FBiH. S tim u vezi ovaj sud nalazi za shodnim dodatno ukazati da pomenuta zakonska odredba propisuje da se presuda ne može izmijeniti na štetu optuženog ako je žalba podnesena samo u njegovu korist. Iz ove odredbe jasno proizilazi da se zabrana *reformatio in peius* iz člana 322. ZKP FBiH odnosi samo na dopuštenost uzimanja u obzir izvršenih izmjena (koje su na štetu optuženog) prilikom donošenja presude, ne i na izmjene optužnog akta. Imajući u vidu navedeno, ovaj sud je, nakon završetka pretresa, prilikom vijećanja i glasanja, povodom ranije pomenutog prigovora braniteljica, a isto tako i vodeći računa o pravilnoj primjeni procesnih odredbi (što uključuje i odredbu člana 322. ZKP FBiH), razmotrio pitanje mogućnosti uzimanja u obzir izvršenih izmjena optužnice u svjetlu navedene zakonske odredbe, o čemu naknadno slijede razlozi.

Iz sadržaja spisa predmeta je vidljivo da se pomenuta izmjena optužnice od 01.10.2019. godine odnosi na dodavanje u činjenični opis predmetnog krivičnog djela navoda o postupanju suprotno blanketnim propisima, i to nakon riječi „... propustio da u skladu sa svojim zakonskim obavezama i ovlaštenjima“, dodati su sljedeći navodi: „... propisanih članom 62. st. 5. i 60. st. 6. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Republičkog sekretarijata za unutrašnje poslove broj 11-22 od 29.01.1990. g. i članu 12. i 14. Uredbe sa zakonskom snagom o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjim poslovima (“Sl. list RBiH” broj 14 od 18.08.1992. godine)“.

Takvom izmjenom, koju je prihvatila federalna tužiteljica prilikom čitanja optužnice na pretresu pred ovim sudom, kantonalni tužitelj je optuženom stavio na teret kršenje blanketnih propisa koji nisu bili navedeni u činjeničnom opisu krivičnog djela u potvrđenoj i na glavnom pretresu dana 08.03.2018. godine izmijenjenoj optužnici, po kojoj je prvostepeni sud donio presudu broj 04 0 K 008731 17 K od 24.04.2018. godine kojom je optuženog I. K. oglasio krivim. Protiv te presude žalbu nije izjavio kantonalni tužitelj, nego samo odbrana optuženog. Stoga, nakon uspjele žalbe braniteljica optuženog, prvostepeni sud je u ponovljenom postupku bio vezan zabranom izmjene presude na štetu optuženog u smislu člana 322. ZKP FBiH (zabrana *reformatio in peius*). Tom zabranom je vezan i ovaj sud u postupku koji je uslijedio nakon ponovnog ukidanja prvostepene presude.

Kako se radi o izmjeni optužnice na način da su u činjenični opis krivičnog djela dodani navodi o kršenju blanketnih odredbi koje se odnose na obavezu činjenja optuženog u smislu člana 30. stav 2. KZ SFRJ koje nisu bile navedene u prvobitnoj optužnici, to je ovaj sud stava da se radi o izmjeni kojom je u činjenični opis djela unesena dodatna kriminalna količina koja je stavljena na teret optuženom. Uzimanje u obzir takve izmjene prilikom donošenja presude bi u datim okolnostima značilo povredu principa zabrane *reformatio in peius* iz člana 322. ZKP FBiH. S obzirom na navedeno, ovaj sud prilikom donošenja presude nije uzeo u obzir izmjenu činjeničnog opisa djela koja je izvršena izmjenom optužnice na ponovljenom glavnom pretresu pred prvostepenim sudom dana 01.10.2019. godine (kod koje je federalna tužiteljica ostala prilikom čitanja optužnice na pretresu pred ovim sudom dana 09.02.2021. godine), nego je za osnovu odlučivanja uzeo optužnicu bez tih izmjena, koja faktički odgovara optužnici izmijenjenoj na glavnom pretresu dana 08.03.2018. godine, tj. prije ukidanja prvostepene presude po žalbi braniteljica optuženog i upućivanja predmeta na ponovno suđenje.

Dakle, iz navedenog proizilazi da je bez izvršenih izmjena od 01.10.2019. godine optuženom je stavljeno na teret izvršenje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 30. stav 2. KZ SFRJ i to na način da je, kao nadređena osoba pripadnicima SJB O., nakon saznanja o nečovječnom postupanju njemu podređenih pripadnika SJB O. prema oštećenom M. Ž., propustio da u skladu sa svojim zakonskim obavezama i ovlaštenjima pokrene postupak otkrivanja, pronalaženja i nadležnim tužilaštvima prijavljivanja odgovornih osoba za prisilni nestanak oštećenog. Iz predmetnog činjeničnog opisa proizilazi da se optuženom stavlja na teret izvršenje krivičnog djela nečinjenjem, u smislu odredbe člana 30. stav 2. KZ SFRJ. Ovom

zakonskom odredbom je propisano da krivično djelo može biti izvršeno nečinjenjem samo kad je učinitelj propustio činjenje koje je bio dužan da izvrši. To dalje znači da činjenični opis krivičnog djela koje je učinjeno na ovaj način (nečinjenjem) mora sadržavati činjenice i okolnosti iz kojih za optuženog proizilazi takva obaveza na činjenje, budući da postojanje dužnosti na činjenje, kada je u pitanju ovaj način izvršenja, predstavlja uvjet za postojanje tog instituta krivičnog prava. Ukoliko takva obaveza proizilazi iz određenih propisa, onda ti propisi, kao i dužnosti koje iz njih proizilaze, moraju biti navedeni u činjeničnom opisu djela, kako bi djelo bilo potpuno određeno, a optuženi znao šta mu se stavlja na teret, tj. iz čega za njega proizilazi obaveza na određeno postupanje.

Iz činjeničnog opisa djela iz optužnice proizilazi da je optuženom I. K. u konkretnom slučaju stavljeno na teret da je kao načelnik Stanice javne bezbjednosti O. i po funkciji nadređena osoba svim pripadnicima Stanice javne bezbjednosti O., propustio da u skladu sa „svojim zakonskim obavezama i ovlaštenjima“ pokrene postupak otkrivanja, pronalaženja i nadležnim tužilaštvima prijavljivanja odgovornih osoba za prisilni nestanak oštećenog koji je bio lišen slobode od strane njemu podređenih policajaca. Međutim, izuzev naznake da se radi o „zakonskim obavezama i ovlaštenjima“, dati činjenični opis očito ne sadrži navođenje izvora obaveze za optuženog na opisano postupanje (blanketnih propisa iz kojih proizilaze takve obaveze i ovlaštenja). Da je ovaj nedostatak u toku postupka primijećen i od strane kantonalnog tužitelja proizilazi iz sadržaja izmjene optužnice od 01.10.2019. godine, kojim su u činjenični opis upravo dodati propisi iz kojih, po stavu kantonalnog tužitelja, proizilazi obaveza optuženog na činjenje opisano u izreci presude („... propisanih članom 62. st. 5. i 60. st. 6. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Republičkog sekretarijata za unutrašnje poslove broj 11-22 od 29.01.1990. g. i članu 12. i 14. Uredbe sa zakonskom snagom o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjim poslovima /“Sl. list RBiH” broj 14 od 18.08.1992. godine/“). Inače se navedene odredbe odnose na obaveze načelnika Stanice javne bezbjednosti u rukovođenju, organizaciji i staranju o blagovremenom, stručnom i zakonitom izvršavanju poslova i zadataka iz oblasti sprječavanja i otkrivanja kriminaliteta (član 62. stav 5. i 60. stav 6. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Republičkog sekretarijata za unutrašnje poslove broj 11-22 od 29.01.1990. godine) i nadležnost policije za vršenje zaštite života i lične sigurnosti građana, sprječavanje i otkrivanje krivičnih djela, pronalaženje i hvatanje učinitelja krivičnih djela (član 12. i 14. Uredbe sa zakonskom snagom o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjim poslovima RBiH). Međutim, kako ovu izmjenu optužnice (koja se sastoji u dopuni činjeničnog opisa krivičnog djela navođenjem pomenutih blanketnih propisa) sud nije uzeo u obzir prilikom donošenja presude iz ranije navedenih razloga, opis krivičnog djela u optužnici (misli se na onu koja je podnesena na potvrđivanje i kao takva potvrđena od strane sudije za prethodno saslušanje te naknadno izmijenjena na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom dana 08.03.2018. godine) je u tom slučaju ostao manjkav, tj. bez navođenja činjenica i okolnosti iz kojih proizilazi obaveza optuženog na činjenje opisano u optužnici u smislu člana 30. stav 2. KZ SFRJ.

Nadalje je bitno ukazati da iako iz činjeničnog opisa djela iz optužnice proizilaze elementi komandne odgovornosti optuženog (odgovornost nadređenog zbog propusta da preduzme mjere za sprečavanje ili kažnjavanje zločina svojih podređenih), isti ne sadrži pozivanje niti

na konvencijsko, niti na običajno međunarodno humanitarno pravo u vezi sa obavezom optuženog kao nadređene osobe da po saznanju da je zločin učinjen preduzme mjere za kažnjavanje počinitelja (npr. na pravila o komandnoj odgovornosti sadržana u članovima 86. i 87. Dopunskog protokola I uz Ženevske konvencije od 12. augusta 1949.godine ili sl.). S tim u vezi je potrebno pojasniti da činjenični opis sadrži navod o postupanju optuženog suprotno članu 3. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine. Taj član, međutim, ne sadrži odredbe o komandnoj odgovornosti nadređenog zbog propusta da preduzme mjere za sprečavanje ili kažnjavanje podređenog po saznanju da je učinjen zločin. Slijedi da činjenični opis djela koje je stavljeno na teret optuženom ne sadrži ni pozivanje na međunarodni osnov iz kojeg bi proizišla obaveza optuženog na postupanje opisano u izreci, tj. preduzimanje opisanih mjera radi otkrivanja učinitelja i pokretanje krivičnog postupka zbog prisilnog nestanka oštećenog, što je u konkretnom slučaju optuženom stavljeno na teret.

Kako je, dakle, u činjeničnom opisu djela iz optužnice izostalo navođenje činjenica i okolnosti iz kojih proizlazi obaveza optuženog na postupanje koje mu je stavljeno na teret, to za posljedicu ima izostanak obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 30. stav 2. KZ SFRJ. Osim toga, u radnjama koje su optuženom stavljene na teret nisu sadržana niti obilježja nekog drugog krivičnog djela. Slijedom navedenog, ovaj sud je zaključio da djelo koje je optuženom I. K. stavljeno na teret optužnicom izmijenjenom na glavnom pretresu (od 08.03.2018. godine) nije zakonom propisano kao krivično djelo, zbog čega je, na osnovu člana 299. tačka a) ZKP FBiH, donio presudu kojom je optuženog oslobodio od optužbe.

Oštećena N. Ž. je u postupku postavila imovinskopravni zahtjev. Prilikom odlučivanja o navedenom zahtjevu sud se rukovodio odredbom člana 212. stav 4. ZKP FBiH koja propisuje da, kada donese presudu kojom se optuženi oslobađa od optužbe ili kojom se optužba odbija ili kada rješenjem obustavi kazneni postupak, oštećenog uputiti da svoj zahtjev može ostvariti u parničnom postupku. Upravo primjenom ove odredbe oštećena je sa postavljenim imovinskopravnim zahtjevom upućena da ga ostvaruje u parničnom postupku.

Pošto je donijeta presuda kojom se optuženi oslobađa od optužbe, troškovi krivičnog postupka, na osnovu člana 203. stav 1. ZKP FBiH, padaju na teret budžetskih sredstava i to tako da troškovi nastali pred prvostepenim sudom i u postupku odlučivanja po žalbama protiv prvostepenih presuda padaju na teret budžetskih sredstava Kantonalnog suda u Zenici, dok troškovi krivičnog postupka nastali na pretresu pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine padaju na teret tog suda.

Zapisničar
Živana Roić

Predsjednik vijeća
Slavko Marić